

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felölts szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A férgek élettana.

Debrecen, 1907 okt. 22.

Mégis csak hallatlan botrány az, hogy a darabont korszak rok-kant vigécei egyszerre felcsaptak capitoliumi ludakká és a dicső függetlenségi politika oromzatára állva ordítják torkuk szakadtából: veszélyben a haza, elárulták a 48-as politikát!

Ismerjük ezt az örült gágogást! Kellemetlen ugyan a fülnek, de bajt, — kárt nem okoz. Sőt hasznot — a köz javára. Mert az emberek között ezeket az új módi capitoliumi libákat is hangjukról lehet csak igazán megismerni.

Akikről nem tudtuk csak gyantottuk azt, hogy annak idején vagy hozta vagy tolt darabontéknak nyikorgó szekerét: ma mind leleplezi magát, leleplezi a kormányt és a függetlenségi pártot végére mehetetlen gyalázásával.

Gyalázza a kormányt, mert egy-másután megvalósítja azokat a nép-jöléti intézményeket, amelyeket a darabont miniszterek mézes madzagként huzogattak a kiéhezett szociálizmus szája szélén. Gyalázzák a függetlenségi pártot, mert ezt a kormányt támogatva égre-földre eskü-dött elveit sárba tiporja.

Minő gonosz ferdités van minden szavukban!

Ez egy csapni való kormány, szerintük, mert az iparnak támogatását sőt fellendítését milliókra menő összegekkel és intézményszerűleg biztosította, mert a baleset miatt kenyerét vesztett munkást és családját elpusztulni nem hagyja, sőt tisztességes megélhetését, gyermekeinek felnevelhetését biztosította, hogy a magyar nemzeti művelődésnek és a magyar haza szeretetének 27 000-nyi napszámát, a magyar népiszkolai tanítói kart oly javadalmazással ellátta, amely a lelkesítő fizetéseket sok esetben felülhaladja, hogy a gazdasági cselédek erejének kiszárolását szigorú törvénnyel megakadályozta; hogy... mit is mondjak még? no igen: hogy például leszállítja a földadót egyötöd részével, eltörli a fejadót, amelyet darabonték jogelődői büntetésként róttak a családapára azért, mert családot alapított, mert gyermekeket nevelt a hazának, igen, elkergetni kell ezt a szédelő kormányt szerintük, mert a fogyasztási adót akként akarja szabályozni, hogy leszállítja a hus, a sör, a közönséges asztali bor, a vinkó utáni fogyasztási adót, amely az ország 18 milliónyi népéből legalább 14 milliónak mindennapi fogyasztási cikke, ellenben felemeli az osztriga, a rajnai

és volgai lazac, a tengeri ráknak a pezsgő borok és a tokaji asszúnak fogyasztási adóját, arra az osztályra hárítja a nagyobb terhet, amelyik azt jobban bírja, ellenben a szegényebb néposztálynak vállairól leveszi és hogy mindezek felül no tessék! még megvalósítani akarja nemcsak a progresszív adórendszert, hanem a legszegényebb elemet egyenesen felmenteni akarja az adófizetési teher alul!

Hát mindez nem bűn, nem oly vétek, amelyért elkergetni, sőt vád alá helyezni kell ezt a kormányt? mert bűne: a hazaárulás bűne, a melyre földön bocsánat nincsen!

Ime ezeket gágogják ezek az ujmódi capitoliumi vadlibák és az őrjöngés extázisába ragadtatják magukat a miatt, mert... az ifju nem érez, a lányka nem érez s nincs potya pénze aljas szerelmükért.

De gágognak mást is. Gyalázzák az egész 48-as tábor, mert szegre akasztotta a függetlenségi elveket. Oh a kis feledékenyek! Mintha nem tudnák azt, hogy mire vállalkozott a kormány és mire az azt támogató nagy többség. Mintha nem tudnák azt, hogy a kormány elsősorban arra vállalkozott, hogy a darabontok Augias istállóját kitakarítsa és a nemzeti alkotmányt megtisztítsa attól a sok sártól, szeny-

Dal.

A „Debreczen” számára írta: Nil.

S ha minden felhő én reám borulna,
Ha minden rózsá nékem illatoznék,
Ha minden dal hozzám sirna, zokogna
Te nálad nélkül boldog mégse volnék,
Ah, ugye volnék!

Ha minden felhő én reám borulna,
Ha minden tüske engemet sebezne,
Ha minden gunyakacaj utánam zugna,
Odasimulnék a te hű szivedre
Es boldog volnék...

Niobe.

Írta: Kabos Ede.

— A „Debreczen” eredeti tárcaja. —

A kis leányom egy groteszk angol keringőt játszik; a dallama vig, a kísérete száraz harangszó. Mintha püspökök táncolnának. A fülem belebizserog, mikor az istentelen keringő az ünnepélyes harangszóra egyszerre tódol beléje. Groteszk, nagyon groteszk keringő.

S nekem eszembe jut az egészséges Korlát Farkasné, aki ma délelőtt elpanaszolta az utcán, hogy az ura most csalja meg, mikor már meghalt.

— Ne tréfáljon, jó asszony. Életében se tudta megcsalni a jambor.

— És most megcsal, pedig meghalt.

Nevetnem volna az asszonyon, de tele volt a két szeme könnyel s nekem régi betegséggem, hogy jobban sajnálom a képzelt szenvedőket, akiket nem lehet képzelődésükből kigyógyítani, mint az igazi szenvedőket, akiket már a részvét is gyógyít. Korlát Farkasékat mindig kedveltem, jóra való, kedves népek voltak s míg az ura élt, sokszor ellátogattam hozzájuk, hogy lássak olyan asszonyt is, aki évenként pontosan megszűli a gyermekeit, pedig Korlát a hetedik esztendőben, mikor meghalt, még láthatta a hetedik kis Korlátot is, akit az egészséges Korlátné szintén pontosan világra szült.

Hát bele akartam menni az asszony képzelődésébe és komolyan kérdeztem.

— Ki az a gonosz ember, aki magának mindig elmondja, hogy az a megboldogult jó ura holta után megcsalja?

— Nem gonosz ember, nem is ember. — Talán angyal?

— Az a fekete angyal. De ne nézzen rám olyan gyanakodva, mintha bolondnak gondolna. A fekete angyal jön hozzám minden esztendőben s ha behunyom szemem, hogy ne lássam, ha bedugom fülem, hogy ne halljam: mégis tudtomra adja, hogy az uram megcsal. A holta után csal meg az én meg-

boldogult jó uram, Isten bűnömül ne rójjá, hogy rosszat kell róia mondanom.

Amilyen nagy darab asszony, vonaglott a zokogástól.

— Régen nem találkoztunk, kedves Tarnay. — Maga nem is tudja, hogy az utolsó négy esztendőben négy fiamat vitte el egymásután a fekete angyal. Négy darab szép, nagy fiamat. Mikor az első kezdett vékonyodni, csak tördeltem a kezeimet, hogy mért nem vigyáztam rá jobban, olyan erős nagy fiu volt s egy kis hűlés mennyire levette a lábáról. Vittem melegre, óvtam szélétől, hidegtől, erőködtem vele, ha elfogta a köhögés és — uram bocsáss! — el se ájtattam, mikor utolsót köhögött. Hiszen megtettem mindent, ami egy anyától telik s ha az Isten mégis így akarta, hát marad még hat fiam s az mind szép, mind erős, mind egészséges. Nem tudtam úgy siratni azt az egyet, aki elköltözött, hogy ne lássam azt a hatot, ne gyönyörködjem abban a hatban, aki megmaradt.

— S azóta még három halt meg?

— Minden esztendőben egy. Olyan pirosak, nagyok, erősek voltak, mégis eljött értük a fekete angyal pontosan. Egyszer csak valamelyik este vagy reggel megláttam a fiu arcán ugyanazt a tüzes rózsát, amelyikkel az elhalt fiut is eljegyezte magának a fekete angyal. A másodiknál még nem hittem, a harmadiknál és a negyediknél már bizonyosan tudtam, hogy a rózsát a fekete

től, mely darabonték kezétől ijjesztő vastagságban tapadt reá. Ez fáj a capitolium hosszunyaku lovagjainak, mert a kormány tisztító munkája róluk is lerántja a leplet. És mintha nem tudná ez a capitoliumi őrség azt, hogy az országgyűlési pártok a kormány programnak megvalósíthatóságáért és azért, hogy a régi bűnös rendszerű választás helyett az általános választói jog rendszerére az átmenet annál hamarabb bekövetkezzék és hogy majdan ezen a rendszeren összeülő országgyűlés egy szilárd bástyákkal övezett igazi alkotmányos Magyarországot találjon: elállottak párt politikájuk sarkalatos tételeinek megvalósításától csak azért, hogy a jövő nagy és boldog Magyarország megalapozásának titáni munkája zavartalanul és biztosan mielőbb befejezhető legyen és az általános választói jog rendszerén alkotott képviselőházban annál nagyobb erővel, tisztultabb felfogással és annak a magyar népnek nevében harcolhasson a függetlenségi eszményekért, amely nép ma nincs a választók között és a mely népről fel sem tételezték a a trónnak magaslatán, mintha a nemzet függetlenségét akarná.

A coalició programján áll a képviselőház többsége, mely nem találhatván más archimedesi pontot: a létező tényleges és közjogi állapotra helyezkedett, hogy alapozza a jövőt és hogy reformálja a jelent.

Ez hát a párt elveinek elárulása a capitolium lármás szárnyasai szerint. Nem ülünk fel nekik. Pártunk egységesebb mint valaha volt, a varva várt, mohón lesett kilépések késnek, egyre késnek, egy-kettő kilépés csak olyan, mint mikor egy kis szellő lesodor a háztetőről egy-egy lazán álló mohát.

Hanem a gyanúsításokat visszautasítjuk. A nemzeti közéletre a Tisza és a darabont rendszer által hengerített súlyos követ immár felémeltük. A nemzeti törekvések nap-

fénye bevilágított e kő alá és látjuk, hogy a rovarok és a többi ártalmas férgek mint futnak szerte-szét eszeveszettel, — megijedve a világosságtól, keresnek másik követ, hogy alája bujhassanak, mert ez az ő birodalmuk: a kő alatti hely, a sötét piszkos penészes odu. De nem eresztjük oda, hanem csizmánk sarkával eltapossuk őket, azokat, akik nyelvüket öltögetik Thaly Kálmánra, a becület és önzetlen honszerelében megöszült, a nemzetnek osztatlan tisztelete által övezett nagy hazafira, akit csak tegnap ünnepelt Debreczen város közönsége országgra szóló ünnepélyességgel, — akik gyanúsítják Bakonyi Samut, a függetlenségi politikának ezt a lángoló lelkesedésű bajnokát, a kire ismét és legutóbb is a képviselőház egy kiválóan fontos törvényjavaslatnak előadói nehéz tisztét bízta és gyanúsítanak mindenkit, holott arra sem méltók, hogy a gyanúsítottaknak saruiról a port letörölhetnék.

De se baj! Ez a csuszómászó férgeknek, ez az ártalmas rovaroknak élettana!

Dr. Varga Lajos.

Dr. Thaly Kálmán a helyzetről.

A költségvetési javaslat a Házban.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 29.

Ma már a munka kezdődik, az indemnitás van napirenden, tehát a képviselő urak épen nem tolonganak az ülésre. Justh Gyula már az emelvényen ül, a teremben pedig nincs tíz ember. A folyosón a csernovai vérengzésről beszélnek, Hodzsa Milán nemzetiségi képviselő interpellálni fog ebben az ügyben.

Érdekes volt dr. Thaly Kálmán, Debreczen országos képviselőjének felszólalása, aki a kormány álláspontját fejtegette, nagy feltűnést keltő kijelentéseket tett.

angyal küldte előre s megjön nemsokára maga is, hogy elvigye a rózsát és a fiamat is. Mindig ugyanaz a kálvaria volt. Vittem a melegre, óvtam szelőt-hidegtől, jártam az én tüzelő gyermekemmel professzorlól professzorhoz, köhögtem vele, mintha kölesonadhatnám neki a tudómet s aztán valamelyik este vagy reggel mégis belépett a fekete angyal s nekem megint kevesebb volt egy fiammal.

A nevető kedvem már régen elmúlt. Az utca lármájában mintha elébem szállt volna a szükmelű, nyavalyás Korlát Farkas, aki olyannak látezott életében, mintha maga se tudna élni s aztán feleségül vette ezt a nagytestű, egészséges asszonyt és azalatt az arasznyi idő alatt, amíg a földről a föld alá bujhatott, még hamarjában hét fiuval gárdázta körül az özvegyesre szánt asszonyát. Jaj az a mohóság, a betegek mohósága, mennyi veszendő lélekkel népesíti be a földet!

Korlát Farkasnéból dült a beszéd és a könny.

— Megcsalt az uram, megcsalt. Mikor itt hagyott szegény, azt sugta a fülemben, hogy elmegy, de nem hágy egyedül. Itt hagyja nekem az ő hét kis katonáját, úgy fognak rám vigyázni, mint egy királynéra. Hapták! — azt mondta szegény haldoklóva s vigasztalni akart a tréfás beszédével — hapták! a hét kis katona nőni fog, vigyázni

fog, keresni fog az édes anyjára. Ne is sajnáljam őt, ne is sirassam, itt marad hét kis Korlát s az az egy, a legöregebb, a leggyöngébb sem is számít, ha el is bujik már a föld alá. S most megcsal. Nem igaz, hogy itt hagyta reám a hét kis katonát. Előbb magához szólított egyet s én jó uram, hiszen nem tudom tőle rossz néven venni, hogy megkivánta maga mellé legalább a legnagyobb fiát, — de elveszi mellőlem mindet, sorra valamennyit. A fekete angyalt ő küldi a gyerekeiért s most mártóbb fiunk van nála, mint amennyi nálam maradt.

— Kedves jó Korlátné, vágtam a zokogásába, mert már megálltak néhányan az utca bamszélei közül, hogy a panaszos, nagy asszonyt figyeljék.

De Korlátné csak panaszkolt tovább: — Most még négy katonája van neki, s én éjszakánként felriadok, gyertyát gyújtok, úgy lesem titokban a gyermekeim arcán, ott van-e már valamelyikben a fekete angyal rózsája. Még pirosak, puffókák, egészségesek s én el szeretném őket dugni, hogy magam se találjak rájuk. Mit akar tőlem az a kegyetlen ember? Mit vétettem neki? Mi rosszat mondhattak rám a temetőben vagy a másvilágon az én jó uramnak, hogy úgy megváltozott, irányomban? Hiszen én mindég hűséges felesége voltam, azóta sem romlottam meg s a mi kis katonáinkra is vigyáztam, pedig a halálos ágyán úgy mondta, hogy ők fognak rám

Hír a királyról.

Justh Gyula a megnyitás után örvendős jelentést tesz arról, hogy a kabinetirodából vett jelentés szerint ő Felsége egészsége helyreállott. Javasolja, hogy a Ház a király felgyógyulása felett érzett örömet hódoló tisztelettel feliratban fejezze ki és az elnökség után hozza a király tudomására. (Eljenzés.)

Az indemnitás.

Apróbb jelentések után következik az indemnitás tárgyalása.

Hoitsy Pál előadó ismerteti a javaslatot. A kormány idejekorán benyújtotta a költségvetési javaslatokat, de nagy politikai érdekek fűződnek ahhoz, hogy előbb az alkotmánygaranciákat, a kiegyezést más fontos javaslatokat tárgyaljanak le. Ezért kér a kormány felhatalmazást, indemnitit. Ennek elfogadása fokmérője a kormány iránti bizalomnak. Kéri tehát a javaslat elfogadását.

Mihályi Tivadar a nemzetiségi párt nevében nem fogadja el a javaslatot, mert nem viseltetik bizalommal a kormány iránt. A kormány megígérte az általános, titkos, egyenlő választójogot, de ígérését nem tartotta be. Mi pedig minden erőnköt ez eszme megvalósítására fordítottuk és mondhatjuk, ebben velünk van az ország nyolcvan százaléka. Ezt a működésünket nem méltatta a Ház, sőt egyes tagjainkat képviselői kötelességünk teljesítésében akadályozta, sőt a szózásszabadságban is. (Helyeslés a nemzetiségi pártón.)

Elnök: Itt nem akadályozta meg senki a szózásszabadságot.

Közbeszólások:

— Igaz!

— Nem igaz!

Mihályi Tivadar: Volt más elnök is!

Elnök: Az elnök itt vigyáz a szózásszabadságra és ilyen gyanúsításokat nem tűr meg.

Mihályi Tivadar: Van egy nagyon fontos ügyünk a mentelmi bizottság előtt és ez nem egy képviselő, hanem az egész parlament ügye, sörtelme.

Elnök: Egy bizottság még befejezetlen ténykedését nem szabad itt kritika tárgyává tenni. Ha így folytatja a képviselő ur, megvonom a szót. (Helyeslés a baloldalon.)

Mihályi Tivadar kritizálja a kiegyezést, majd áttér a pártközi helyzetre és kárhóztatja, hogy a mai rend mindenkit, aki a koalíción kívül áll, hazaárulónak bélyegez.

Közbeszólás:

— Romániába jár.

Mihályi Tivadar: Igenis jártam, sőt járok is és azt hiszem, ebben a mai szabadságellenes helyzetben sem fogják megakadályozni.

vigyázni, mint egy királynéra. Mért viteti el hát tőlem? Mért akarja valamennyit? S ha azt viteti el, akit megkiván, mért nem akar énram gondolni? Jaj, kedves Ternay, érzem, hogy az uram megcsal. Van egy szerencsétlen asszony ismerősöm, akit elhagyott az ura, összeállott egy másik asszonnal s aztán az első asszonytól ellopta a gyermekeit, mert azokat kivánta csak, az anyjukat nem. Mért viszi el az a fekete angyal csak a gyermekeimet? Mért nem engem is? Megcsal az uram, megcsal, megcsal.

S amikor már csoportosulás támadt körülöttünk s hirtelenebbül bucsuztam el Korlát Farkasnétól, még akkor is az eszelősök gyötördéséből sirta utánam:

— Megcsal. Azt mondta, a gyerekeket nálam hagyja s most sorra viteti el tőlem. Már négy van nála. Nem tudom, nincs-e már az ötödiken a fekete angyal rózsája mire hazaérek. S én nem tudom őket eldugni az elől a kegyetlen ember elől. Nem tudom, nem tudom...

...Ez a nevelés és fájdalmas asszony, ez a banális és fenséges Niobe jut eszembe, mialatt kis leányom azt a groteszk angol keringőt játsza. A dallama vidám, a kísérete mély harangszó. Mintha püspökök táncolnák...

Megemlékezik a rossz gazdasági helyzetről, a bankok magatartásáról. Ha nem segítenek, fél év alatt a legborzasztóbb helyzet áll elő. Azt hiszi, ennek nemcsak az osztrák-magyar bank, hanem a kormány is az oka, amennyiben ilyen módon akarta megpuhítani a nemzeti bank híveit. Ezt magyar körökből hallotta. Ha igaz, akkor bizony vád alá kell helyezni érte a kormányt. Szóló indítványára a mult költségvetésnél elhatározta a Ház egyhangulag, hogy a kormányt utasítsa arra, hogy a vidéki pénzügyi intézeteket a legfeljebb nyolc százalékos kamatszédésére szorítsa. Sajnos, hogy ennek a határozatnak nem szereztek érvényt. Mindezek nem nemzeti, hanem országos kérdések. Pedig a szociális kérdéseket sem lehet a nemzetiségi probléma nélkül megoldani és e kettő megoldása nélkül nem is gondolnak arra komolyan a függetlenségi többségben, mutatja a nemzeti bank kérdése is. Kijelenti, hogy a kormány pénzügyi politikájával nincs megelégedve. Részletesen bírálja ezt a politikát.

Az igazságügyminiszter nem ismer el a legemberibb jogot, hogy a nemzetiségi anyanyelvükön védhessék magukat a bíróság előtt.

Ő sem tanult a multakon, s ő is hátszát folytat a nemzetiségi és szociálista sajtó ellen. Kérde meddig fogja üldözni azokat?

Isgatott hangulat.

Hoffmann Ottó: Az a baj, hogy nem üldözi eléggé! (Zaj.)

Mihályi Tivadar: Hova visz ez?

Egy hang: Agyonütünk benneteket! (Óriási zaj.)

Mihályi Tivadar: Az urak sokkal tovább mentek a sovinizmusban, semhogy egy magyar igazságügyminiszter merne igazságos lenni a nemzetiségekkel szemben.

Hencz Károly: Ez nem sovinizmus. (Nagy zaj.)

Mihályi Tivadar: Külön sorolja föl mindama sérelmeiket a nemzetiségeknek, amelyek a kereskedelmi és földmívelési miniszter hatáskörébe tartoznak. A katonai brutalitásokról beszél ezután és fölemlíti a pánádi és csernovai vérengzéseket. Ebben a két esetben szigorú vizsgálatot kérnek, de úgy, hogy az audiatur et altera pars elvét is figyelembe vegyék. Az indemnitási javaslatot nem szavazza meg.

Dr. Thaly Kálmán a helyzetről.

Thaly Kálmán: Még nem ültek olyan férfiak a kormányon, mint most, akik így bírták volna az ország bizalmát. De ehhez hasonló nehéz helyzetben sem volt még kormány. Augias istállóját kellett nekünk kitakarítanunk. Ideáljaink megvalósulásáig még nem jutottunk, de nem is ezért került az ügyek élére a kormány, hanem az utat kellett még neki egyengetni a jobb jövő felé. A függetlenségi párt hízalommal van a kormány iránt s különösen Kossuth Ferenchez ragaszkodik, aki még betegyán is a haza javáért dolgozik. Hozzájárul a javaslatához.

A függetlenségi párt megbízásából jelenti ki, hogy az indemnitási javaslatot elfogadja.

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Supilo Ferenc (magyarul beszél). Bizalmatlanságát fejezi ki a kormány iránt. Nem fogadja el tehát az indemnitási javaslatot sem. A magyar koalíció kormányt alakított, anélkül, hogy követeléseiből csak egyet megvalósított volna, de egyetlen-egyről sem mondott le. Miltányolva a helyzetet, a horvát koalíció is elfogadta a státuskvót Magyarországgal szemben, de semmiről sem mondott le, azzal a feltétellel, hogy a kormány nem fogja erőszakolni a közjogi és kiegyezési kérdéseket. A horvát koalíció meg is tartotta szavát. A magyar koalíció azonban nem tartotta be a státuskvót. Alig tettük meg deklarációnkat, mikor Fiumében megjelent az új kormányzó s székhelyében megoldottnak jelentette ki a fiumei kérdést, a horvát tengerpartot egyszerűen magyarnak nevezte

el. A kiegyezés e fájó sebéhez durva kézzel nyultak hozzá. Beszél ezután a Szokolisták tavalyi fiúmei összejöveteléről, miniszteri rendeletekről, amelyek hamzsegnek a törvénytársaságtól, új törvényjavaslatokról, amelyek fájnak a horvátoknak.

Mindennek Horvátország óvatos, de fokozatos magyarosítása volt a célja. A vasutas pragmatika e sérelmek csúcspontja, amely után csak szakítás következhetett. Amit az öreg Tisza, vagy Bánffy báró leg-horvátalóbbi kormányza sem mert elkövetni, azt elkövette a „nagy kabinet”. A kérdés azonban még mindig nincs megoldva. Nem is tudják milyen szentségünkhöz nyultak. Csak fokozta elkeseredésünket a miniszterelnök, Sztéryni, Kossuthnak a rossz szel-leme.

Elnök: Ezért a képviselő urat rendre utasítom.

Supilo Ferenc: Az új bán feladata lesz, hogy ostorral és zabbal országgyűlési paródiát és mamelukpártot szervezzen Horvátországban.

Ugron Gábor: Ilyet nem lehet mondani. (Nagy zaj.)

Supilo Ferenc: Hova lett a lelkesedés, amivel tavalyi deklarációnkat fogadták?

Ugron Gábor: Megesaltak bennünket, Supilo Ferenc: Ilyen körülmények között tehetünk-e egyebet, mint hogy az indemnitást visszautasítjuk? Ez a kormányzat méltó lehet a régi szabadelvű párthoz, de mit szólunk hozzá a függetlenségi? A Horvátországgal szemben való „szabad kéz” lesz a jutalma a kormánynak Ausztriával szemben való engedékenységeért. (Nagy zaj.)

Politikai hírek.

Az élelmiszer-törvény. Fővárosi tudósítónk jelenti: A földmívelésügyi miniszteriumban, mint értesülünk, szorgalmasan dolgoznak az élelmiszer-törvény tervezetén. A beszerzett hivatalos adatok szinte riasztó képet rajzolnak arról, hogy mennyi és minő borzalmas a tápszerekkel üszött visszaélés Magyarországon. Természetes, hogy a tervezet sulypontja e visszaélések megállítására van hivatva s az ellenőrző közegeket külön rendeletben országosan szervezi. A törvénytervezet a tápszerszervezést a büntető bíróság hatáskörébe utalja.

Két vármegyei telefonvonal kiépítése.

A kormány hozzájárult.

Kossuth Ferenc a vármegyéhez.

— október 30.

(Saját tudósítónktól.) Hajdumegye a mult hó 26-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a vármegyei telefonhálózat két hiányzó vonalát, a balmazújvárosi — egynek — tiszacsegei és debrecen — felsőjózsi vonalát is kiépítteti a jövő esztendőben, miáltal Hajdumegye telefonhálózata teljes lesz.

A vármegye ezen határozatát Kovács Gyula alispán felterjesztette a kereskedelmi kormányhoz, melynek tegnap érkezett meg a leirata a vármegyéhez.

A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesíti a megye közönségét, hogy a kormány hajlandó a két telefonvonal kiépítéséhez hozzájárulni, ha a vármegye és az érdekelttség az elfírt hozzájárulását a költségekhez, biztosítja. Ezen kívül még azt is kívánja a miniszter,

hogy az egyeki, tiszacsegei és felsőjózsi központokban legalább két-két rendes díjat és egy-egy kedvezményes díjjal fizető előfizető legyen. Ha pedig ennyi előfizető sem akad, úgy csak azon esetben hajlandó a miniszter létesíteni a telefont, ha az említett előfizetők helyett a vármegye minden előfizető után évi 150 korona díjvetelt biztosít.

A további tárgyalásokra és a részletek megvitatására a kereskedelemügyi miniszter a nagyváradi postaigazgatósághoz utasítja a vármegyét.

Kovács Gyula alispán rövid időn belül meg is kezdi a tárgyalásokat a nagyváradi postaigazgatósággal, hogy megállapodásra jussanak, de előbb megvárja Debrecen városa határozatát a megye azon átiratára vonatkozólag, melyben a megyére eső mintegy tízezer korona költségek felének fedezésére kéri a várost.

Tekintve azt, hogy Debrecen városának is fontos érdeke az hogy a Hortobágy és az Óhat bekapcsolatassanak a telefonhálózatba, reméljük, hogy a város nem tagadja meg hozzájárulását a telefonvonal kiépítésének költségeihez.

A vármegyének mindenesetre emminens érdeke az, hogy a megyei telefonhálózat teljes legyen, mivel az eddig kiépített vonalakkal is egy-egy hatalmas lépés történt a vármegyei adminisztrációban a közgazgatás gyorsaságára, könnyebbé és biztosabbá tételére, annyira szembeötlők már is a telefonhálózat előnyei. Így a vármegye okvetlen kiépítteti a hátralevő vonalakat, Debrecen város segítsége nélkül is, ebben az esetben azonban a hortobágyi és ohati bekapcsolásokról szó sem lehet.

Színház.

* **Boszorkányvár.** Milöcker csupa melódia operettjét ismételte meg tegnap este a színtársulat a darab első előadásához méltó pompás ensemblé mellett. Horváth Kálmán volt a lelke most is az előadásnak, Boda Ferenc izléssel énekelte s hangja is tisztán, kellemesen eszengett. Az ellene felhozott kifogásokra a közönség parázs kis tüntetéssel felelt s többször szólitották lámpák elé. A többi szereplők a már első ízben méltatott jók voltak.

* **A falu rossza.** Pénteken Tóth Ede elévülhetetlen népszínműve, A falu rossza kerül színpadra elsőrendű szereposztásban. A darabról már javában folynak a próbák s az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében. Zilahyné ezuttal mint népszínmű énekesnő lép a közönség elé s Finum Rózsit játssza el. Göndör Sándor Horváth Kálmán, Gonosz Pista Békés Gyula, Feledi Lajos Ternyei Lajos, Feledi Boriska Szabó Irma, Bátky Terezi Zsigmondy Anna.

* **Salome. Szép Galathea.** Szombaton megismétli a társulat Salome előadását, amely oly nagy sikert hozott a drámai személyzetnek. Wilde tragédiája előtt Szép Galathea kerül színpadra a címszerepben Zilahynéval.

VILÁGHIRŰ BORSALINO KALAPOK FEKETÉNÉL.

Közápor a vonatra.

Két utas megsebesült.

Elfogták a tetteseket.

— október 30.

Hirt adott a „Debrecen“ már arról, hogy a határban az induló vagy érkező vonatok ellen egyre-másra követnek el merényletet. Csak másfél héttel ezelőtt történt, mint jelentették, hogy a budapesti gyorsvonatra rálőttek és e hónap 23-án újabb merénylet történt, mely utóbbi azonban, mint a nyomozás kiderítette csupán gyermeki csintevésnek a következménye, bár igen súlyos következménye.

Nyiregyháza felé induló 4706. számú személyvonatra a Csapókert közelében valósgos közápor zúdult.

Az éles kövek bezúrták a vasuti kocsik ablakait és egy másodosztályu kocsit bezúrt üveg szilánkjai két utast is megsebesítettek. Dr. Kozma János hadházi orvos és Poroszlay Albertné urasszony sérültek meg. Poroszlay-nénak arcán, dr. Kozma Jánosnak pedig a homlokán ejtettek elég mély sebet a beröplő üvegszilánkok.

Miután ezek a kődobálások már több ízben ismétlődtek a debreceni csendőrség szigorú nyomozást indított. — A nyomozó csendőrről rövidesen kiderítette, hogy a csapókerti gyermekek éretlen csinje a meg-megújuló kődobálás.

Ezek a suhancok Kerékgyártó István 13 éves fia vezetése alatt „rabló támadást“ játszanak a vonat ellen, mint azt a nyomozó regényekben olvassák. — A csendőrség a garázdálkodó fiuk szülei ellen megindította az eljárást.

Hardent felmentették.

A Harden—Moltke pör.

A berlini botrány.

— október 30.

(Saját tudósítónktól.) A berlini „Schöffengericht“ tegnap délelőtt 10 órakor hozta meg ítéletét a Harden—Moltke pörben. Az ítélet fölmentő. A bíróság indoklásában kimondotta, hogy Harden homosexualitással vádolta. Helyt adván a bizonyítási eljárásnak, a végtárgyaláson Elbe asszony vallomásából kiderült, hogy Harden állításai és vádjai megfelelnek a valóságnak. Ennek folytán a bíróság Harden Miksát a vád és következményei alól fölmentette.

Az ítélet meglepetést okozott mindenfelé. Nem azért, mintha kétkedtek volna abban, hogy Harden nem tudta teljes bizonyossággal bebizonyítani vádjait, hanem azért, mert Moltke védőbeszédében oly hurokat pendített meg, amelyeknek Németországban meg van a kellő visszhangjuk. Tudvalevően ezeket mondta:

— Negyven esztendeig viseltem a császár kabátját, mindig becsülettel elviseltem. S most jön ez az ember, (Hardenra mutatva) aki ezt a tiszta kabátot bepiszkolja s becsületemet sárral mocskolja be. Ki vagyok szolgáltatva neki, de bizom

a törvényszék igazságosságában, mely elégtételt szerez egy becsületben megöszült katonának.

Sokan azt hitték, hogy azoknak a hangzatos szavaknak hatásuk lesz a törvényszék bíraira is. Ez azonban nem következett be. A bírák a bebonyitott tények alapján hozták meg ítéletüket, mely roppant módon lesújtotta Moltkét és híveit. Az ítélethozatalról szóló távirataink így szólnak:

Berlin, október 29. A törvényszék Harden Miksát a becsületsértés vádja alól az összes pontokban felmentette. A perköltségeket gróf Moltke magánválló tartozik viselni. A törvényszék elismerte ugyan, hogy a cikke sértő természetűek, a vádlottnak azonban sikerült igazát bebizonyítania.

Berlin, október 29. A Harden-Moltke pörben a közönség az ítélet kihirdetését brávköltésekkel fogadta. Moltke hívei piszszegtek. Moltke az ítélet kihirdetése és felolvasása alatt teljesen megtartotta nyugalmát és nyugodtan és komoly arccal távozott a tárgyaló tereméből.

Berlin, október 29. Harden Miksát a bíróság felmentette. Az ítélet indoklásában kimondja, hogy a bíróság úgy látta, hogy Harden gróf Moltkét homosexualitással vádolta. A bíróság megengedte az állítás valódiságának bizonyítását, ami sikerült is. Elbe asszony vallomásaiból kint, hogy gróf Moltke, habár ebbeli hajlamának büntetendő cselekményekkel nem is tett eleget, homosexualis hajlamokkal bír. A bíróság dr. Hirschfeld Magnusz szakértői véleményének is hitelt adott.

Berlin, október 29. Gordon igazságügyi tanácsos, gróf Moltke képviselője a Harden Miksa ellen indított becsületsértési pörben egy hírlapíró ama kérdésére, hogy az ítélet ellen felebezéssel fog-e élni, azt felelte, hogy ezt még nem tudja. Az ítélet kihirdetése után Gordon szót kért, hogy közölje, hogy Bollhardt tanu, ki a Lynar villában történekekről vallott és az ott gyülekezők közt Moltke grófot és Eulenburg herceget is felismerni vélte, súlyosan rovott előéletű ember. A testőrdandár haditörvényszéke sikkasztás és hivatali hatalommal való visszaélés miatt lefokozta és miután jogaitól megfosztották, Spandauba vitték, hol várfogságot kellett kitölteni.

A bíróság elnöke erre azt felelte, hogy a bíróság e tanu vallomásának nem tulajdonított értéket.

Apró szenzációk a megyéből.

(A szülői gondatlanság áldozata. — A vadházasság vége. — Tűz Hajduböszörményben.)

— október 30.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni kir. ügyészség tegnap egymást érték a távirati jelentések, melyekben a közvelidéki hatóságok tetek jelentést különböző esetekről a következőkben:

A szülői gondatlanságnak újabb áldozata van a közeli Hajdunánáson. Menyhért Gábor nánási szülők négy éves gyermeke a legujabb áldozat. Az ártatlan apróság véletlenségből marólugot ivott és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a jelentés szerint életben maradásához nincs remény.

Sablonos a kis gyermek tragédiája, mely a szülők gondatlansága miatt nap mint nap ismétlődik. A kis fücska valahogy egy maróluggal telt pohárhoz jutott, melyben tejet sejtven, kiürített. A rettenetes folyadék irtózatosan összeégette a szegényke belső részeit.

Sikoltozására berohant az anyja, de már későn volt. Orvost hivatott hozzá, ki azonnal ápolás alá vette, de aligha mentheti meg az életnek. Az ügyészség a gondatlan szülők ellen megindította az eljárást.

Hajduböszörményben kerek hat esztendeig éltek közös háztartásban Tóth Gábor és V. Kovács Zsuzsánna. Viszonyukat talán a szerelem is körülöngte, de minthogy minden hosszú szerelemnek vége szokott lenni, úgy ennek a viszonynak is vége szakadt. Kovács Zsuzsánna gondolt egyet és bucsu nélkül megvált tegnap balkézről való hiteltársától.

Nem felejtkezett azonban meg sokféle házi tárgyokról és ruháemüekről sem, melyeket szépen magához vett annak dacára, hogy azok Tóth Gábor tulajdonát képezték. A megkárosított s hűtlenül elhagyott férfi most feljelentést tett az ügyészségen.

*

Böszörményben az utóbbi időben gyakran fordultak elő gyujtogatások. Legutóbb Szabó Gábor tanyáján gyuladt ki egy gazdasági épület és teljesen leégett. A károsultnak az a gyanuja, hogy valamelyik haragosa bosszúból gyujtotta fel, éppen ezért erélyes nyomozást indítottak a tettes kézrekerítésére.

A rendőrök kard nélkül.

Érdekes ujítás.

Uj önvédelmi eszköz.

— október 30.

(Saját tudósítónktól.) Igen érdekes és eredeti ujítást szándékozik Végh Gyula rendőrfőkapitány behozni a rendőrségnél. Arról van szó, hogy a kard teljesen és véglegesen lekerüljön a rendőrök oldaláról és helyét egy teljesen modern önvédelmi eszköz foglalja el.

Ez az új önvédelmi eszköz, ami a kardot helyettesitené egy összesodrott szjűkőteg, melynek végén gummival burkolva két kis ólomgolyó van. Az egész midössze 20 centiméter hosszúságú és zsebben könnyen, minden nehézség nélkül hordozható.

Ennek az önvédelmi eszköznek nagyon sok praktikus oldala van. Legelőbb is a rendőrt a szabadmozgásban nem akadályozza mint a kard. Szükség esetén a rendőr támadóját könnyű szerrel leterítheti vele, anélkül, hogy sebet ejtene. Az általa mért ütésnek tompa zsibbasztó hatása van, mely lehetetlenné tesz minden ellentállást. Egyébként a rendőrök ezen új önvédelmi eszközön kívül hordanak a szolgálati revolvert is, melyet komolyabb esetekben vennének igénybe.

A mostani rendőrkardok úgy sem felelnek meg. Nagyon hamar összetörnek, mint az már a legváltóságosabb esetekben számtalanszor megesett.

A rendőrfőkapitány tervét terjedelmes jelentésben a tanács elé terjesztette, amely ha hozzájárul az ujításhoz — rövidesen lekerül a rendőrök oldaláról a kard.

Megjegyzendő, hogy már az angol rendőrség ily zsánerű önvédelmi eszközzel van ellátva és külföld egyetlen államában sem használják már azokat a hosszú kardokat, melyek nálunk minden téren használatba vannak.

Ifjúsági tornaverseny.

A debreceni Akadémiai Athléta-Club versenye.

— október 30.

(Saját tudósítónktól.) A Debreceni Akadémiai Athléta-Club vasárnap, október 27-én sikerült házi versenyt rendezett, melyet szép számu közönség nézett meg. Ott volt a többek között Erőss Lajos rektorprofesszor, Csiky Lajos theol. dékán, dr. Kovács Gábor jogi dékán, dr. Tóth Károly jogtanár, a D. A. A. C. felügyelő tanára, Oláh Gábor, Géresi Kálmán tankerületi főigazgató stb.

A verseny eredmény a következő:

1. 60 yardos síkfutás. Első Szunyogh Rudolf, második Kiss István. 2. Súlydobás. 1. Székelyhídi Béla, 2. Kovács Ödön. 3. Magasugrás. 1. Szabó Béla, 2. Hoffmann Lajos. 4. Diszkoszdobás. 1. Kovács Ödön, 2. Székelyhídi Béla. 5. Távolugrás. 1. Szabó Béla, 2. Kalmár Gyula. 6. Helyből magasugrás. 1. Kovács Ödön, 2. Szentimrey, Hoffmann Lajos holtversenyben. 7. Helyből távolugrás. 1. Szabó Béla, 2. Hoffmann Lajos.

Az egész verseny jól sikerült, de az eredmények közül mégis kimagasló Kovács Ödön 35 méter 41 cm. diszkoszdobás eredménye, azonkívül Szabó Béla 6 méteres távolugrása és Szunyogh Rudolf 6'2 mperces síkfutása, ez utóbbi azonban nem volt reális.

A versenyt mintaszerűen Tóth Mihály collegiumi tornatanár rendezte.

Végeredményben pontozás szerint első lett Szabó Béla, második Székelyhídi Béla, harmadik Kovács Ödön (MAC.), negyedik, ötödik Kalmár Gyula, illetőleg Hoffmann Lajos.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **A reformáció emléke.** Az ágost. hitv. evang. templomban október 31-én, csütörtökön, d. e. 10 órakor a reformáció emlékére istentisztelet lesz.

— **Thaly Kálmán gyöngyösi diszpolgársága.** Gyöngyös városa vasárnap városi közgyűlést tartott Rável helyettes polgármester elnöklésével, amelyen Török Kálmán plébános indítványára Thaly Kálmánt, a kuruc idők történet-buvárját, egyhangulag diszpolgárrá választották. A közgyűlés e határozatáról értesítette Thaly Kálmánt, egyúttal elhatározta, hogy a diszpolgári oklevelet küldöttséggel fogják neki átadni. Gyöngyös a tizennegyedik város, amely Thaly Kálmánt a Rákóczi hamvak hazahozatala körül szerzett érdemeiért diszpolgársággal tünteti ki.

— **Gyűlések a kamaránál.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara számvevő bizottsága tegnapi felülvizsgálatot tartott a mindent rendben talált. — Csütörtök délután három órakor a kereskedelmi szakosztály, négy órakor pedig az ipari szakosztály tartja első közgyűlését.

— **Sóhiány Debreczenben.** Már pár hét óta érezhető Debreczenben a sóhiány. A kereskedők a kamarához fordultak, mely tegnap a miniszterhez felterjesztést tett, hogy tegyen intézkedéseket a sóhiány megszüntetésére.

— **Iparostovábbképző tanfolyam.** A m. kir. technológiai iparmúzeum Debreczenben iparostovábbképző tanfolyamot rendez,

mely f. év november hó 1-től december hó 31-ig a debreczeni iparostanonciskola (Burgondia-utca) helyiségeiben az esti órákban (7-9 óra között) és vasárnapon d. e. fog tartatni. A tanfolyam tárgyai: 1. Üzleti fogalmazás. 2. Számtan (iparosok részére) 3. Szerk. és ábrázoló mőtan és rajz. 4. Szabadkézi rajz. Az egyes tárgyakra külön is be lehet iratkozni. Beiratások f. október hó 31-ig a debreczeni keresk. és iparkamara titkári hivatalában d. e. 8-12, d. u. 3-5 és esti 7-8-ig november 1-től november hó 5-ig pedig a debreczeni iparostanonciskola szertárában este 7-8-ig fogadtatnak el. A tanfolyamon részt vehetnek iparosok, segítők és megfelelő nagyobb előképzettséggel bíró tanoncok. A tanfolyam csekély taneszköz-díjjal van összekötve, melylyel szemben a hallgatók taneszközök használatát élvezik. A tanfolyam célja: hallgatóit a mindennapi ipari életben ma már nélkülözhetetlen és közvetlenül hasznos alapismeretekkel felruházni.

— **Katonai felülvizsgálat.** Tegnap délelőtt katonai felülvizsgálat volt a Pavillon laktanyában Weszprémy Zoltán főispán elnöke alatt. Az előállott hadkötelesek közül ketőt besoroztak, a felülvizsgálatra jelentkezett katonák közül 40-et elbocsátottak. 3-at tovább szolgáltra utasítottak, egyet pedig kórházba küldtek. Két apa közül egyet keresetképesnek, egyet pedig keresetképtelennek nyilvánítottak.

— **Fráter Lőránd nótáskönyve,** mely összes dalait ének és zongorára tartalmazza, zsebalakban kötve újból kapható lesz Aczél Henrik antiquáriuma és zenemű kereskedésében Piac-utca a ref. kistemplommal szemben. — A nagy keresletre való tekintettel ajánljuk mielőbbi előjegyeztesést.

— **Dr. Csakó Zsigmond orvos,** lakását Batthányi-utca 20. szám alá helyezte át.

— **A fűvészkönyv százados emlékünnep.** A fűvészkönyv százados emlékünnep alkalmából a kollégium disztermébe és fűvészkertjébe csak meghívóval vagy belépti jeggyel lehet majd belépni. — A beléptijegy díjmentes és Tóth Béla gyógyszerésznél, a Csokonai-kör pénztárosánál, valamint Kardos Albert titkárnál kapható. Ugyancsak náluk vehető az ünnepi tárcsás ebédre szóló jegy, amelynek ára 6 korona.

— **A diószegi vasut ügye.** A diószegi vasut ügyében tegnap törőnt meg a tárgyalás a város és az érdekeltek képviselőivel. A tárgyalás eredményes volt, mert nagyjában megegyezés jött létre a felek között.

— **A gyümölcskiállítás bezárása.** A gazdasági egyesület helyiségében levő gyümölcskiállítás tegnap zárult be. A kiállítást állandóan nagy közönség nézte végig, mely gyönyörűséggel szemlélte a szobrászabb fajgyümölcsöket. A kiállításnak meglett a kívánt eredménye, mert számos megrendelés történt a gyümölcstermelő közönség részéről ojtó galyak beszerzésére.

— **Fazekas Mihály kéziratai.** Tegnap iradásunkba egy tévedés csuszott be. A Fazekas verseinek kéziratossomagát féltékeny gonddal megőrzött Kátai Katica nem leánya, hanem testvérhuga volt dr. Kátai Gábornak. Bátyjához méltó, emelkedett gondolkodású nő. Tőle való a Csokonai-ereklyetárban levő egy állítólagos verses kézirata Csokonainak, melynek címe: A magahitt kalmár. Fazekas megőrzött kéziratai között több van, mely nem foglalaltatik Fazekas verseinek legteljesebb Tóth Rezső-féle kiadásában, köztük egy hosszabb költemény, mely Csokonai életére is vonatkozik.

— **Bomlott hus.** Pányokiné degenfeldtéri sütődéjébe tegnap Nagy Istvánné degenfeldtéri lakos egy kopaszított libát és tyukot vitt sütés végett. A szárnyasokról azonban

már több méternyire óriási büz áradt le, úgy, hogy a sütő feljelentést tett a rendőrségen, mely a romlott hust elkobozta és az asszony ellen megindította az eljárást.

— **Zsebtolvaj oigánylány.** Kolompár Róza egy különben csinos cigánylány nem ismeretlen a rendőrség előtt. Hires zsebtolvaj s emiatt már ki is tiltották a város területéről. A jeles nőszemély tegnap ismét a munkódés terére lépett. Kádas Andrásné Vörösmarty-utca 15. szám alatti lakos tegnap pipákat vásárolt a Degenfeld-téren, miközben mellé furakodott Kolompár Róza és kilopta a pénztárcáját. A lopást észrevették és a cigányt a rendőrség kezére juttatták. Kolompár Rózát legelőbb is tiltott visszatérés címen 30 napra megbüntették, az eljárást folytatják ellene.

— **Révó zamatos, erős,** Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében kapható a Kistemplom mellett.

— **Polgári tánciskola** november hó 4-ikén, hétfőn nyílik meg. Schaf János táncmester Csapó-u. 17.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Varga Mária ev. ref. 9 napos, Szabó István ev. ref. 65 éves, Fülöp Erzsébet róm. kath. 13 hónapos, özvegy Kopányi Mihályné ev. ref. 87 éves.

Menyasszonyi, névnap és alkalmi ajándéktárgyak a legelőnyösebben Mentze Henrik áruházában kapható.

LEGJOBB INGEK SZABASU FERETENEL

A suszterinas ékszerai.

A becsületes megtalól.

Lopás egy ékszerüzletben.

— október 30.

Nagyon sok furfang van ebben az esetben, melynek egy ravasz suszterinas a főhőse, ki fényes csillogó ékszerekről álmodott és álmait lopás útján akarta valóra váltani, de alaposan rajtavesztett.

Tegnapelőtt az esti órákban történt, hogy a Kossuth-utca 15. szám alatt lévő zálogintézetbe beállított egy szurtos suszterinas. Arany óraláncot akart elzalogosítani. A zálogháznak külön becsüese nincs, hanem a hozzájuk vitt ékszereket Halász Nándor ékszerésszel becsültetik meg minden alkalmal. Tegnapelőtt is a suszterinást elküldték Halászhoz, hogy becsültesse meg az általa hozott aranyláncot.

A suszterinas el is ment. Halásznál azonban zsufolásig volt vevőkkel az üzlet. Az áruasztalon egy nagy értékű ékszerdoboz hevert, mely mintegy 2000 koronát képviselt. Az üzletben ácsorgó suszterinas gondolt merészet és nagyot s egy őrizetlen pillanatban szépen zsebre vágta az értékes ékszerdobozt, mely briliánsokat tartalmazott.

Aztán pedig feltűnés nélkül ment a zálogintézetbe.

Az ékszerdoboz eltűnését természetesen azonnal észrevették. A gyanu nyomban a suszterinasra irányult és Halász a zálogintézetbe sietett, ahol csakugyan megtalálták a suszterinást.

A jeles csemete nagyon megrémült, mikor meglátta Halász Nándort. Hirtelen gondolattal szerepet cserélt és kivéve zsebéből az ellopott ékszerdobozt, mutogatni kezdte, hogy ő ezt találta.

— Hiszen ez az üzletéből való — szólott Halász, ki a tolvaj fiu mellett temt.

— Akkor visszaadom, de csak kapok valami jutalmat érte — felelte neki bátorodva a tolvaj suszterinas.

Kapott is jutalmat, de bizony az aligha tette zsebre és a jutalom hatása alatt úgy megszaladt, hogy utól sem érték. Most a rendőrség keresi.

Mulatságok.

A kereskedő dalestély november 3-án, azaz vasárnap este lesz megtartva a Bika dísztermében. A meghívók már széjjel küldettek, azonban, ha valaki, aki arra igényt tart — véletlenül nem kapott volna, szíveskedjen végette, Kémery Gyula d. e. titkárhoz fordulni (Seszina Lajos-cég), aki készséggel fog vele szolgálni.

A kormány titkos aktái.

A Lengyel—Hajdu ügy.

— Második nap: —

(Fővárosi tudósítónktól.) Fokozott érdeklődés nyilvánult tegnap dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő és Hajdu Gyula, a hivatalából elbocsátott számszéki irodatiszt bűnpöre iránt.

A terem, valamint a folyosó közeli része már jóval a tárgyalás megkezdése előtt tele volt kíváncsiakkal, nagyrészt politikusok, ügyvédek és jogászközönsséggel.

Az ülést dr. Szepessy István elnök, mivel Lengyel és a védője elkésve érkeztek, nem nyithatta meg a rendes időben. Ezt némi kis megrovásfélével illette az elnök.

— Még egy sajnálatos jelenségre kell — folytatta Szepessy elnök — rámutatnom. Egy lap oly tudósítást hozott a tárgyalásról, hogy az sem az etikával, sem a józansággal nem fér össze. Azt írta ugyanis, mintha Lengyel Zoltán olyast mondott volna, hogy felőle Kossuth Ferenc miniszter a képviselőházban úgy nyilatkozott, ahogy „egy utca-seprő se szokott beszélni”. Nem felel meg a valóságnak, hogy Lengyel ily kifejezést használt volt.

Dr. Vázsonyi Vilmos megjegyzi erre, hogy a védenec hátrányára szolgáló olyan közlés is jutott egy lapba, ami fontosabb annál, mily sértés esett akármily magas állásban levő emberrel szemben. El volt készülőve a lehetőségre, épp ezért kérte hivatalos gyorsírók alkalmazását. Az illető lap tudósításában az állott, mintha az elnök Lengyelhez a következő szavakat intezte volna:

— Ön tehát fölirta Hajduknak amaz akták számait, amelyekre szüksége volt. Amire Lengyel Zoltán ezt felelte volna a tudósítás szerint:

Tagadom.

Konstatálom, hogy sem az elnök ur szájába adott szavak, sem a válasz itt a tárgyaláson el nem hangzott.

Elnök: Az előbbi kijelentésemet semmiféle magas állású urnak az utasítására nem

tettem, hanem megtettem azért, mert nem türhetem, hogy a vezetésem alatt folyó tárgyalásról elferdített közlések lássanak napvilágot. S ha ez mégis megtörtént, szükségét érzem annak, hogy az illető újságíró eljárását nyilvánosan rosszaljam.

Körülbelül ezeket mondotta az elnök, csak tán némiképp erősebb szavakkal. A kissé hangos jelenet után pedig felolvasások következtek. Legelőbb a meg nem jelent Hajdu Gyulánának a vizsgálat során tett vallomását olvasták fel, amelyben az elsőrendű vádlott neje előadta a többek közt, mint igyekeztek férjét arra bírni, hogy Lengyel Zoltánt kompromittáló vallomást tegyen. Ily céllal számosan keresték fel a lakását. A többi közt egy „vörös bajszú ur” is, aki Hajduknak jó állást ígért, ha hajlik a szép szóra. Dél felé járt, amikor a pörbeszédre került a sor.

Budapest, okt. 29. A Lengyel—Hajdu-féle aktalopási ügyben ma történtek meg a pörbeszéd. Az ügyészség Hajdut hivatali titok megsértésével és aktalopással vádolja, Lengyel Zoltánt pedig bűnrészességgel. Ité lethozatal holnap délben várható.

Az egész beszélő, éneklő világ

kipróbálta és a legfényesebb bizonyítékok mutatják, hogy a Fái-féle valódi Sodeni ásvány-pasztilák mindazoknak, kik sokat beszélnek vagy énekelnek, képviselők, színészek és énekeseknek — nélkülözhetetlen. Fái-féle valódi Sodeni rendszeres használatánál nem fordulhat rekedtség és eliz minden indiszpozíciót bármely okból keletkezzék is az. Aki még nem próbálta saját meggyőződésére no mulasszon el venni. Fái-féle valódi Sodeni kapható minden gyógyszár, drogueria és ásványvíz üzletben, dobozát K 124-ért.

Főraktár Debreczenben Jóna és Jóna drogueria.

Távirat és telefon.

Wekerle a nemzetiségi képviselők ellen.

Budapest, október 29. A képviselőház mai ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök Supiló beszéde után nagy beszédet mondott, melyben tiltakozott a horvátok és a nemzetiségi vádja ellen. Az egész Ház tetszése közben fejté ki kormányzat politikáját. Kijelenti, hogy sokat foglalkozott a nemzetiségi kérdéssel, de azt tapasztalta, hogy sehol Európában nem bánnak oly nagylelkűen a nemzetiségekkel, mint Magyarországon. Wekerle erős hangú beszéde nagy tetszést keltett a Házban.

A horvátok obstrukciója.

Budapest, október 29. A horvát képviselők Wekerle már beszéde után elhatározták, hogy megobstruálják az indemnitást. Egyelőre tíz napig tervezik az obstrukciót, de el vannak készülve arra is, hogy tovább folytatják.

Villamos vasuti sztrájk.

Brün, október 29. A közúti villamos vasut alkalmazottai ma éjjel több óráig tartó igen népies gyűlést tartottak, amelyen az igazgatóságnak már előzőleg tudomására hozott bérköveteléseiket beszélték meg. Miután az igazgatóság, mely tegnap is tárgyalta az alkalmazottak bizalmi férfiával mindaddig kötelező kijelentést még nem tett, a gyűlés hosszabb vita után kimondotta, hogy az alkalmazottak ma sztrájkra lépnek. A forgalom tényleg teljesen szünetel. Reggel 7 órakor a sztrájkolók a Schreibwald végállomás melletti munkás otthonba vonultak, ahol az igazgatóság ma délelőtti ülésének határozatait várják be. Rendzavarás nem történt.

Polónyi a kormány ellen.

Budapest, október 29. A képviselőház pénzügyi bizottságának mai ülésén Polónyi Géza támadó beszédet mondott a kiegyezési javaslatok ellen. Megtámadta a kormányt a kvóta felemelése a nemzeti bank kikapcsolása és a választott bíróság elve miatt. Polónyi beszédére Wekerle Sándor pénzügyminiszter-miniszterelnök válaszolt nagyhatású beszédjében ledöntve Polónyi érveit, rámutatva azokra a körülményekre, melyekben a kiegyezés létrejött és elősorolva a kiegyezés nyújtotta előnyöket és vívmányokat.

A kamatláb emelkedett.

Berlin, október 29. A birodalmi bank a kamatlábat 6 és fél százalékra, a lombard kamatlábat pedig 7 és fél százalékra emelte fel.

Kigyuladt kórház.

Déva, október 29. Az itteni kórház ma délután ismeretlen okok folytán kigyuladt. A betegek közt borzasztó pánik támadt. Az elősiető tűzoltóknak előbb ezeket kellett kimenteni a csak azután foghattak az oltáshoz, ami csak erős munka után sikerült. Így is a kórház padlója egészen leégett.

Csernovali vérengzés.

Rózsahegy, október 29. Itt a hangulat nagyon izgatott s további zavargásoktól tartanak. A vidék el van árasztva röpiratokkal, amelyekben felhívják a népet, hogy a kaputos embereket üssék agyon. A városban katonai őrzésként cirkál s ennek tulajdonítandó, hogy a nyugalmat nem zavarták meg. A katonaság megerősítését kérték.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy mindazon állítások és kifejezések, melyeket az általam megírt „Hauer Berci karrierje” című röpiratban Hauer Bertalan urra vonatkozólag használtam, teljesen alaptalanok, légből kapott koholmányok és azok megírásánál én semmi adatra nem támaszkodtam, hanem egyedül egy rosszhiszemű felbujtó pressziójára irtam meg azokat. Kötelességemnek tartom ennél fogva, hogy Hauer Bertalan urtól ezen őt részemről ért méltatlan támadásért alázatos bocsánatot kérjek. Kötelességemnek tartom azt is kijelenteni, hogy a „szervezett pin-cérek” aláírás is tőlem ered, arra másoktól felhatalmazva nem voltam és így ezen általam adott elégtétellel az egész méltatlan támadás alaptalansága kellőleg igazolva lesz.

Debreczen, 1907 október 29-én.

Welsz József

**László Zsigmond
állatorvosi rendelő irodája**

nagy és kis állatok részére.
Fogatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
ojtásokat, heréléseket, tu-
berkulinozasi eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30.
Telefon 558. szám.

Nemes gyümölcsfa oltvány.

ákác-csemete, spárga gyökér, fűz és
szőlővessző kapható

Gróf Degenfeld és dr. Bal-
kányi urak Erzsébet-szőlőtelepén.

Iroda: Debreczenben, Kossuth-utca
32. sz. interurban telefon 40. és 159.

**Papir beszerzési
forrás!!**

Mihály Sámuel Fűtér 30. sz.
Drécher söresarnokkal szemben.

Üzleti könyvek, irodai
papirok, irodai szerek és
különlegességek dus rak-
tára. — Saját könyv-
nyomdájában minden-
nemű nyomtatványokat
izlésesen állit elő.

Francia és amerikai gummi
különlegességek. Has,
köldök és lágyék
sérvkötők, szuszpen-
zorium, fecskendő
a legjobb kivitelben
kapható GYÓRFI
SÁNDOR kötszer
orvosi műszertárában
Debreczen Simonffy-utca
(Városi bérház).

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás
ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztilái

Eljen!

az étvágyat nem rontják és kitünő
ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próba-
doboz 50 filér. Fő- és szétküldési rak-
tár: „Nádor“ gyógyszerár Budapest,
VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczen-
ben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor,
Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza,
dr. Rotschnek V. Emil Sziltez Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Megtajt ez az át-
kozott köhögés.

Egger mellpasztilla-
csakhamar meggyó-
gyított!

Moskovits József uriszabó divatterme angol és
hazai szövetujdonságok raktára.
A legelegánsabb uri ruha kü-
lönlegességek elsőrendű szabóműhelye Piac-u. 46., az udvarban.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily meny-
nyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony
szénsavat

világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódaviz-
gyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze-
nem tévesztendő mesterségesen előállított,
kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál
utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosítás-
sal készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szénsavmúvek és ásványvizek szétkül-
dési telepe Buziasfürdőn. Sürgőnyeim: Muschong, Buziasfürdő.
Interurban telefon 18. sz.

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi
francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN,
Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

KINCSET TALÁLT A GAZDA.

a szárított kőbányai hizósértés tárgyában. A LEGOLCSÓBB és a LEGHATÁSOSABB TRÁGYA.
Kérjen ajánlatot. Budapest—kőbányai trágyaszárító gyár

Bosányi, Schietrumpf és Társa

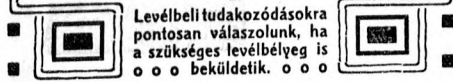
Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

Gazdáknál jól bevezetett helyi képviselők kerestetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

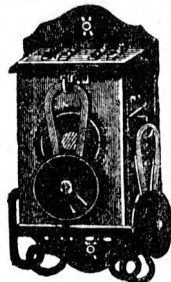
Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is o o o beküldetik. o o o

Jókarban levő zongora megvételre keresztek. Simonffy-u. 34. sz. alatt.

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel **Földvári L.** debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

Jó karban levő rövid zongora eladó. Jókai-utca 28. szám.

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak **FÖLDES és VAJNER** elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját niekelző és galvanizáló-telep. Telefon szám 210. 470

Eladó. 466 négyszögöl föld négyszög-ölenként 5 koronájával a Csígekertben. Ertekezni lehet a tulajdonossal özv. Ménes Mihálynéval Helyben, Zsak-u. 2. szám.

Egy szoptatós dajka azonnal fölvetetik. Mester-utca 25. sz. a.

A Tokaji hegyen két kataszteri hold szőlőnek való föld jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Női kalapokat a legmodernebb formákra átalakít Békés Lajos kalapos műhelye Piac-utca 46.

Kerestetik 2-3 szobás lakás november 1-re vagy azonnalra. Cim a kiadóhivatalban.

Divatos, jó és mesés olesón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágyceritők, meleg alsók. o o o

Boros Testvéreknél

Debreczen, Kossuth-u. 6.

Fél és egy literes üvegeket veszek bármely mennyiségben Békés Emil Vörösmarty-utca 1.

Kevésé használt négy fehér eszpkés roletia olesón eladó. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba Péterfia-u. 18. és Szécsényi-u. 37. sz. alatt kiadók.

Üstöt és üstházat veszek. Bónis Imre, Bettlen-u. 29. mosoda.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszításkák.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátjolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárta, hollandi, kidermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, o o o o viaszkos vászon o o o o

a legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsósoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alsósoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok o o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatvisekndők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férfi ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélék áruk. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építészvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágitótestek, csillárok és szerelvények és váiasztóka.

Telefon szám: 568.

Női ruhákat,

őszi és téli kosztümöket, plus és posztó kabátokat

saját műtermünkben a leggyorsabban és a legjutányosabb árak mellett készítettünk o

Bosznay és Társa

női divatterme

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Női és leány felöltők,

spencerek, figarók, bundaszin mértékszerinti készítése Debreczenben egyedül csak

Méder Lajos

kizárólagos felöltő készitési divattermében eszközölhetők Piac-utca 52. Megyeház mellett, Miklós u. szemben.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, vелеzek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Oriási raktár!

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban: Debreczen, Arany János-utca 2. sz.